

Indholdsoversigt

Del I Den offentlige forvaltning

Kapitel 1	Forvaltningens organisation	21
Kapitel 2	Kompetence	27

Del II Sagsbehandling

Kapitel 3	Introduktion til sagsbehandling	35
Kapitel 4	Anvendelsesområder for FVL, OFL og PDL	38
Kapitel 5	Inhabilitet	48
Kapitel 6	Repræsentation	55
Kapitel 7	Vejledningspligt	59
Kapitel 8	Sagens oplysning	64
Kapitel 9	Partshøring	80
Kapitel 10	Aktindsigt	89
Kapitel 11	Formelle krav til afgørelsen	103

Del III Hjemmel

Kapitel 12	Introduktion til hjemmel	117
Kapitel 13	Fortolkning af rimelig præcise lovbestemmelser	120
Kapitel 14	Udfyldning af skønsmæssige lovbestemmelser	122

Del IV Prøvelse

Kapitel 15	Introduktion til prøvelse	131
Kapitel 16	Retsvirkning af retlige mangler	134
Kapitel 17	Administrativ rekurs	138
Kapitel 18	Remonstration og tilbagekaldelse	149
Kapitel 19	Folketingets Ombudsmand	152
Kapitel 20	Kommunaltilsynet	158
Kapitel 21	Domstolsprøvelse	165

Forkortelser	171
------------------------	-----

Litteratur	172
----------------------	-----

FOB-register	173
------------------------	-----

Domsregister	175
------------------------	-----

Stikordsregister	176
----------------------------	-----

Indholdsfortegnelse

Del I Den offentlige forvaltning

Kapitel 1

Forvaltningens organisation

1.1	Staten	21
1.1.1	Den centrale statsforvaltning (centraladministrationen)	21
1.1.1.1	Departement	22
1.1.1.2	Styrelse (direktorat)	22
1.1.1.3	Råd og nævn	23
1.1.2	Den regionale statsforvaltning	23
1.1.3	Den lokale statsforvaltning	23
1.2	Kommunerne	23
1.2.1	Kommunalbestyrelsen	24
1.2.2	Borgmesteren	25
1.2.3	Udvalg	25
1.2.4	Kommunaldirektøren	25
1.3	Regionerne	26
1.4	Styring inden for det administrative hierarki	26

Kapitel 2

Kompetence

2.1	Kompetencefordeling	27
2.1.1	Saglig kompetence	27
2.1.2	Stedlig kompetence	27
2.2	Overdragelse af kompetence (delegation)	27
2.2.1	Intern delegation	28
2.2.1.1	Delegation inden for hierarkisk opbyggede myndigheder	28
2.2.1.2	Delegation inden for kollegiale organer	28
2.2.1.3	Særligt om kommunal delegation	28
2.2.2	Ekstern delegation	28
2.2.2.1	Delegation inden for det administrative hierarki	29
2.2.2.2	Delegation til råd og nævn	29
2.2.2.3	Delegation til private	29
2.3	Pligt til videresendelse til rette myndighed	30
2.3.1	Klagefrister	30
2.4	Retsvirkning af kompetencemangler	31
2.4.1	Saglig inkompetence	31
2.4.2	Stedlig inkompetence	31

Del II Sagsbehandling

Kapitel 3

Introduktion til sagsbehandling

3.1	Retskilderne	35
-----	--------------	----

3.1.1	Forvaltningsloven	35
3.1.2	Offentlighedsloven	36
3.1.3	Persondataloven	36
3.2	Disposition til opgaver om sagsbehandling	36

Kapitel 4

Anvendelsesområder for FVL, OFL og PDL

4.1	Forvaltningsloven	38
4.1.1	Myndighedsbegrebet – hvilke myndigheder omfattes?	38
4.1.1.1	Institutioner på privatretligt grundlag	39
4.1.2	Afgørelsesbegrebet – hvilke sager omfattes?	39
4.1.2.1	Det traditionelle afgørelsesbegreb	40
4.1.2.2	Det udvidede afgørelsesbegreb	40
4.1.2.3	Faktisk forvaltningsvirksomhed	41
4.1.2.4	Privatretlige dispositioner	41
4.1.2.5	Indstillinger og udtalelser	41
4.1.2.6	Processuelle beslutninger	42
4.1.2.7	Tjenestebefalinger	42
4.1.3	Partsbegrebet – hvilke fysiske/juridiske personer omfattes?	42
4.1.3.1	Afgørelsens adressat	43
4.1.3.2	Ansøgere	43
4.1.3.3	Klagere	43
4.1.3.4	Foreninger og interesseorganisationer	43
4.1.3.5	Anmeldere, vidner, forurettede osv.	44
4.1.3.6	Særlig om parter i tilsynssager	44
4.1.3.7	Særlig om myndigheden og dens ansatte som parter	44
4.2	Offentlighedsloven	44
4.2.1	Særligt om personalesager	45
4.3	Persondataloven	45
4.3.1	Personoplysninger	45
4.3.2	Behandling	46
4.3.3	Register	46

Kapitel 5

Inhabilitet

5.1	Indledning	48
5.1.1	Hvem kan være inhabil?	48
5.1.1.1	Personer	48
5.1.1.2	Myndigheder	48
5.2	Betingelser for inhabilitet	49
5.2.1	Afgørelsessag	49
5.2.2	Interessekollision	49
5.2.2.1	Partsinhabilitet (partstilknytning)	49
5.2.2.2	Slægtskabsinhabilitet (familiemæssig tilknytning)	49
5.2.2.3	Selskabsinhabilitet (tilknytning til en juridisk person)	50
5.2.2.4	To-instans inhabilitet (tidligere deltagelse i sagens behandling)	50
5.2.2.5	Andre tilfælde	51
5.3	Undtagelser til inhabilitet	52
5.3.1	Ingen påvirkningsrisiko	52

5.3.2	Substitutionsprincippet	52
5.4	Retsvirkning af inhabilitet	53
5.4.1	Afgørelse vedr. sagens realitet er ikke truffet	53
5.4.2	Afgørelse vedr. sagens realitet er truffet	54

Kapitel 6

Repræsentation

6.1	Partsrepræsentationens anvendelsesområde	55
6.1.1	Afgørelsessager	55
6.1.2	Ulovbestemt grundsætning om repræsentation	55
6.2	Hvem kan repræsentere en part?	56
6.3	Repræsentationens omfang	56
6.3.1	HR: Fuld repræsentation	56
6.3.2	U1: Partens personlige medvirken nødvendig	56
6.3.3	U2: Værdispringsreglen	57
6.4	Retsvirkninger af repræsentation	57
6.4.1	Kommunikation med repræsentanten	57
6.4.2	Kommunikation med parten	57
6.5	Tilsidesættelse af repræsentationsreglerne	58

Kapitel 7

Vejledningspligt

7.1	Generel vejledningspligt ktr. klagevejledning	59
7.2	Vejledningspligtens anvendelsesområde	60
7.2.1	Betingelser for vejledningspligt efter § 7	60
7.2.2	Vejledning som følge af god forvaltningsskik	60
7.2.2.1	Vejledning om faktisk forvaltningsvirksomhed	60
7.2.2.2	Vejledning på eget initiativ	60
7.2.2.3	Besvarelse af spørgsmål fra borgerne	61
7.3	Vejledningens form	61
7.4	Vejledningens indhold	61
7.4.1	Juridiske forhold	61
7.4.2	Intensiveret vejledningspligt	62
7.4.3	Begrænset vejledningspligt	62
7.4.4	Særligt om sociale ydelser	62
7.5	Retsvirkning af vejledningsmangler	62
7.5.1	Borgeren stilles som ved korrekt og fyldestgørende vejledning	62
7.5.2	Ugyldighed	63
7.5.3	Tjenstligt ansvar	63
7.5.4	Erstatningsansvar	63

Kapitel 8

Sagens oplysning

8.1	Indledning	64
8.2	Officialprincippet	64
8.2.1	Hvor grundigt skal sagen oplyses?	64
8.2.2	Retsvirkning af tilsidesættelse af officialprincippet	66
8.3	Notatpligt	66
8.3.1	Betingelser for notatpligt	66

8.3.1.1	En sags faktiske omstændigheder	67
8.3.1.2	Af betydning for sagens afgørelse	67
8.3.2	Retsvirkning af tilsidesættelse af notatpligt	67
8.4	Oplysninger fra parten	67
8.4.1	Partens oplysningspligt	67
8.4.1.1	Sager rejst på partens initiativ (ansøgningssager)	67
8.4.1.2	Sager rejst på myndighedens eller en modparts initiativ	68
8.4.2	Partens oplysningsret	68
8.5	Myndighedens egne oplysninger	68
8.6	Oplysninger fra andre myndigheder	69
8.6.1	Oplysningernes karakter	69
8.6.1.1	Særligt fortrolige oplysninger	69
8.6.1.2	Almindeligt fortrolige oplysninger	69
8.6.1.3	Ikke fortrolige oplysninger	70
8.6.2	Hvilke oplysninger må myndighed A indhente fra myndighed B?	70
8.6.3	Hvilke oplysninger må myndighed B videregive til myndighed A?	70
8.6.3.1	Særligt fortrolige oplysninger	71
8.6.3.2	Almindeligt fortrolige oplysninger	71
8.6.3.3	Ikke fortrolige oplysninger	71
8.6.4	Hvilke oplysninger skal myndighed B videregive til myndighed A?	71
8.6.5	Retsvirkning af uberettiget indsamling/videregivelse af oplysninger	72
8.7	Særregel om oplysning af ansøgningssager	72
8.7.1	HR: Oplysninger om ansøgerens rent private forhold må ikke indhentes	73
8.7.2	U1: Ansøgeren har givet samtykke	73
8.7.3	U2: Lovhjemmel til at indhente oplysningerne	73
8.7.4	U3: Særlige hensyn til ansøgeren/tredjemand	73
8.8	Elektronisk behandling af personoplysninger	73
8.8.1	Forholdet mellem PDL og FVL	74
8.8.1.1	Skematisk oversigt	74
8.8.1.2	Blandingssager	75
8.8.2	Oplysningernes karakter	75
8.8.2.1	Følsomme personoplysninger	75
8.8.2.2	Andre følsomme personoplysninger	75
8.8.2.3	Almindelige personoplysninger	75
8.8.3	Behandling og videregivelse af personoplysninger	76
8.8.3.1	Følsomme personoplysninger	76
8.8.3.2	Andre følsomme personoplysninger	76
8.8.3.3	Almindelige personoplysninger	77
8.8.4	Pligt til at informere den registrerede	77
8.8.4.1	Oplysninger indsamlet hos borgeren selv	78
8.8.4.2	Oplysninger indsamlet hos andre end borgeren selv	78
8.8.5	Den registreredes indsigelsesret over for behandlingerne	78
8.8.6	Retsvirkning af tilsidesættelse af persondatalovens regler	79
8.8.6.1	Uberettiget behandling af personoplysninger	79
8.8.6.2	Tilsidesættelse af oplysningspligten	79
8.8.7	Disposition til opgaver om elektronisk behandling af personoplysninger	79

Kapitel 9

Partshøring

9.1	Indledning	80
9.1.1	Baggrund og formål	80
9.1.2	Oversigt over reglerne	80
9.2	Betingelser for partshøringspligt	81
9.2.1	Oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder	81
9.2.2	Partens manglende kendskab	82
9.2.3	Oplysninger til ugunst for parten	82
9.2.4	Oplysninger af væsentlig betydning	83
9.3	Undtagelser til partshøringspligt	83
9.3.1	Ubetænkeligt	83
9.3.2	Overskridelse af lovbestemt frist	83
9.3.3	Værdispringsreglen	83
9.3.4	Ikke ret til partsaktindsigt i oplysningerne	84
9.3.5	Ubestemt kreds af personer eller væsentlige vanskeligheder	84
9.3.6	Særlige bestemmelser ved lov	84
9.3.7	Sager der kan genoptages	84
9.3.7.1	Genoptagelse af sagen på borgerens initiativ (remonstration)	85
9.3.7.2	Sagens karakter og hensynet til parten selv	85
9.4	Ulovbestemt udvidet partshøringspligt	85
9.4.1	Disciplinære afskedigelsessager	85
9.4.2	Partstvister	86
9.5	Retsvirkning af partshøringspligt	86
9.5.1	Hvornår skal parten høres?	87
9.5.2	Hvad skal parten høres over?	87
9.5.3	Formkrav til høringsproceduren	87
9.6	Retsvirkning af undladt partshøring	87
9.7	Disposition til opgaver om partshøring	88

Kapitel 10

Aktindsigt

10.1	Forholdet mellem regelsættene	89
10.1.1	Forholdet mellem FVL og OFL	89
10.1.2	Forholdet mellem FVL og PDL	90
10.1.3	Forholdet mellem PDL og OFL	90
10.1.4	Sammenligning af aktindsigtsreglerne	91
10.2	Forholdet til reglerne om tavshedspligt	92
10.2.1	Tavshedspligt ktr. aktindsigt efter FVL	92
10.2.2	Tavshedspligt ktr. aktindsigt efter OFL	92
10.3	Partens aktindsigt, jf. FVL	92
10.3.1	Hvem har ret til aktindsigt efter FVL?	92
10.3.2	Identifikationskrav	92
10.3.3	Sager – hvilke omfattes?	93
10.3.4	Dokumenter – hvilke omfattes?	93
10.3.4.1	Interne arbejdsdokumenter	93
10.3.4.2	Fortrolige dokumenter	94
10.3.4.3	Værdispringsreglen	94
10.3.5	Oplysninger – hvilke omfattes?	95

10.3.6	Retsvirkning af begæring om partsaktindsigt	95
10.3.6.1	Tidsfrist for besvarelse af begæringen	95
10.3.6.2	Begæring under sagens behandling – udsættelse af hovedsagen	95
10.3.6.3	Begæring efter sagens afgørelse – suspension af klagefristen	96
10.3.7	Retsvirkning af uberettiget afslag på partsaktindsigt	96
10.3.7.1	Forudgående partsaktindsigt	96
10.3.7.2	Efterfølgende partsaktindsigt	96
10.3.8	Disposition til opgaver om aktindsigt efter FVL	96
10.4	Den elektronisk registreredes indsigt, jf. PDL	97
10.4.1	Hvem har ret til indsigt efter PDL?	97
10.4.2	Identifikationskrav	97
10.4.3	Omfanget af indsigt	97
10.4.3.1	HR: Alle oplysninger om den registrerede	97
10.4.3.2	U1: Værdispringsreglen	97
10.4.3.3	U2: Oplysningerne er ikke undergivet aktindsigt	98
10.4.3.4	U3: Oplysningerne behandles for domstolene	98
10.4.3.5	U4: Oplysningerne behandles i videnskabeligt eller statistisk øjemed	98
10.4.4	Begæring om indsigt	98
10.4.4.1	Hvem skal begæringen rettes til?	98
10.4.4.2	Tidsfrist for besvarelse af begæringen	98
10.4.4.3	Formkrav for meddelelser om indsigt	98
10.4.4.4	Seks måneders karantæne	98
10.4.5	Retsvirkning af uberettiget afslag på indsigt	99
10.4.6	Disposition til opgaver om indsigt efter PDL	99
10.5	Enhvers aktindsigt, jf. OFL	99
10.5.1	Hvem har ret til aktindsigt efter OFL?	99
10.5.2	Identifikationskrav	99
10.5.3	Sager – hvilke omfattes?	100
10.5.4	Dokumenter – hvilke omfattes?	100
10.5.4.1	Ekstraheringspligt	100
10.5.5	Oplysninger – hvilke omfattes?	100
10.5.5.1	Særligt om oplysninger om private forhold	100
10.5.5.2	Særligt om forretningshemmeligheder	100
10.5.6	Retsvirkning af begæring om aktindsigt	101
10.5.6.1	Hvem skal begæringen rettes til?	101
10.5.6.2	Klageadgang – administrativ rekurs	101
10.5.6.3	Tidsfrist for besvarelse af begæringen	101
10.5.7	Disposition til opgaver om aktindsigt efter OFL	102

Kapitel 11

Formelle krav til afgørelsen

11.1	Afgørelsens form	103
11.1.1	Formkrav	103
11.1.2	Sproglig udformning	103
11.2	Begrundelse	105
11.2.1	Betingelser for samtidig begrundelsespligt	105
11.2.1.1	Afgørelsessag	105
11.2.1.2	Skriftlig afgørelse	105

11.2.1.3	Part	105
11.2.1.4	Ikke fuldt ud medhold	105
11.2.2	Betingelser for efterfølgende begrundelsespligt	106
11.2.3	Begrundelsens indhold	106
11.2.3.1	Sagens jus	106
11.2.3.2	Sagens faktum	107
11.2.3.3	Rigtig begrundelse	108
11.2.3.4	Standardbegrundelser	108
11.2.3.5	Begrænsninger i begrundelsespligten	108
11.2.3.6	Forholdet mellem begrundelse og tavshedspligt	109
11.2.4	Retsvirkning af begrundelsesmangler	109
11.2.4.1	Ugyldighed	109
11.2.4.2	Suspension af klagefrist	109
11.3	Klagevejledning	110
11.3.1	Betingelser for klagevejledning	110
11.3.1.1	Afgørelsessag	110
11.3.1.2	Administrativ rekurs	110
11.3.1.3	Skriftlige afgørelser	111
11.3.1.4	Ikke fuldt ud medhold	111
11.3.2	Klagevejledningens indhold	111
11.3.3	Vejledning om andre prøvelsesmuligheder	111
11.3.3.1	Vejledning om anden administrativ prøvelse	111
11.3.3.2	Vejledning om domstolsprøvelse	112
11.3.4	Retsvirkning af manglende/urigtig klagevejledning	112
11.3.4.1	Manglende klagevejledning	112
11.3.4.2	Urigtig eller mangelfuld klagevejledning	112
11.4	Afgørelsens meddelelse	112
11.4.1	Tidspunkt for retsvirkninger	112
11.4.2	Hvem skal afgørelsen bekendtgøres over for?	112
11.4.3	Forholdet til tilbagekaldelse	113
11.4.4	Retsvirkning af meddelelsesmangler	113

Del III Hjemmel

Kapitel 12

Introduktion til hjemmel

12.1	Legalitetsprincippet	117
12.1.1	Skærpet hjemmelskrav	117
12.1.2	Lempet hjemmelskrav	117
12.1.3	Særligt om hjemmelskravet i kommunerne ("kommunalfuldmagten")	118
12.2	Klassificering af hjemmelsgrundlaget	118
12.3	Disposition til opgaver om hjemmel	119

Kapitel 13

Fortolkning af rimelig præcise lovbestemmelser

13.1	Fortolkningsfaktorer	120
13.2	Fortolkningsstilarter	120
13.2.1	Objektiv ktr. subjektiv fortolkning	120

13.2.2	Udvidende ktr. indskrænkende fortolkning	120
13.2.3	Formålsfortolkning	121
13.2.4	Modsatningsslutning og analogislutning	121
13.3	Disposition til opgaver om fortolkning	121

Kapitel 14

Udfyldning af skønsmæssige lovbestemmelser

14.1	Fastlæggelse af lovlige kriterier	122
14.1.1	Loven og dens forarbejder	122
14.1.2	Interne regler	122
14.1.3	Formålsbetragtninger	122
14.1.3.1	Specialitetsprincipperne	122
14.1.4	Lighedsbetragtninger	123
14.1.5	Menneskerettigheder	123
14.1.6	Almene kriterier	123
14.2	Afvejning af lovlige kriterier	124
14.2.1	Inddragelse af kriterier	124
14.2.2	Kriteriers vægt	124
14.2.2.1	HR: Afvejningen er fri	124
14.2.2.2	U1: Afvejningsregler i lov, forarbejder eller retsgrundsætninger	124
14.2.2.3	U2: Menneske- og frihedsrettigheder har overvægt	125
14.2.2.4	U3: Skønnet er pligtmæssigt og må ikke sættes under regel	125
14.2.2.5	UU3: Lovlige interne regler om kriteriers vægt	125
14.2.2.6	U4: Lighedsprincippet	126
14.3	Valg af retsfølge	126
14.3.1	Fastsættelse af vilkår	126
14.3.2	Proportionalitetsprincippet	126
14.4	Disposition til opgaver om udfyldning	127

Del IV Prøvelse

Kapitel 15

Introduktion til prøvelse

15.1	Oversigt over prøvelsesmulighederne	131
15.1.1	Administrativ prøvelse	131
15.1.2	Ombudsmandsprøvelse	131
15.1.3	Domstolsprøvelse	132
15.2	Skematisk sammenligning af prøvelsesmulighederne	132
15.3	Disposition til opgaver om prøvelse	133

Kapitel 16

Retsvirkning af retlige mangler

16.1	Betingelser for ugyldighed	134
16.1.1	Retlig mangel	134
16.1.1.1	Retlige mangler – sagsbehandlingen (“formelle mangler”)	134
16.1.1.2	Retlige mangler – hjemmelsgrundlaget (“hjemmelsmangler”)	134
16.1.2	Væsentlighedsvurderingen	135
16.1.2.1	Tilsidesættelse af hjemmelskravet (legalitetsprincippet)	135

16.1.2.2	Tilsidesættelse af garantiforskrifter	135
16.1.2.3	Tilsidesættelse af ordensforskrifter	136
16.1.3	Tertiære momenter	136
16.2	De enkelte sagsbehandlingsregler	136
16.3	Disposition til opgaver om ugyldighed	137
16.3.1	Retlige mangler – sagsbehandlingen	137

Kapitel 17

Administrativ rekurs

17.1	Hjemmel	138
17.1.1	Hierarkisk rekurs	138
17.1.1.1	Særligt om kommunale afgørelser	139
17.1.1.2	Særligt om afgørelser fra råd og nævn	139
17.1.2	Ankerekurs	139
17.1.3	Rekurs som følge af ekstern delegation	139
17.2	Kompetence	140
17.3	Procesforudsætninger	140
17.3.1	Klageret	140
17.3.2	Klagefrist	140
17.3.2.1	HR: Der gælder ingen klagefrist for udnyttelse af rekursmulighed	140
17.3.2.2	U1: Klagefrist hjemlet i lovgivningen	141
17.3.2.3	UU1: Oprejsningsbevilling	141
17.3.2.4	U2: Ikke bevismæssigt grundlag for klagens behandling	141
17.3.2.5	U3: Ikke retlig interesse i at få afgørelsen ændret	141
17.3.2.6	Beregning af klagefrist	141
17.3.2.7	Suspension af klagefrist	142
17.3.3	Formkrav	142
17.3.4	Indholdsmæssige krav	142
17.4	Opsættende virkning	143
17.4.1	U1: Lovhjemmel	143
17.4.2	U2: Myndighedsbeslutning	143
17.5	Sagens ramme	143
17.5.1	Nova og mellemkommende fakta	144
17.6	Bedømmelsesgrundlag	144
17.6.1	Faktum	144
17.6.2	Jus – sagsbehandlingsregler	144
17.6.3	Jus – hjemmel	145
17.6.3.1	Fortolkning	145
17.6.3.2	Skønsudøvelse	145
17.7	Reaktionsmuligheder	145
17.7.1	Særligt om annullation	146
17.7.2	Særligt om hjemvisning	146
17.7.3	Ændring til skade for klager (“reformatio in pejus”)	146
17.7.1	HR: Forbud mod ændring til skade for klager	147
17.7.2	U1: Andet følger af lov	147
17.7.3	U2: Betingelserne for ugyldighed er opfyldt	147
17.7.4	U3: Modstående offentlige eller private hensyn	147
17.7.5	U4: Klageinstansen har mulighed for at rejse sag af egen drift	147

17.8	Prøvelse af rekursinstansens afgørelse	148
17.8.1	Administrativ prøvelse	148
17.8.2	Ombudsmandsprøvelse	148
17.8.3	Domstolsprøvelse	148

Kapitel 18

Remonstration og tilbagekaldelse

18.1	Remonstration	149
18.2	Tilbagekaldelse	149
18.2.1	Tilbagekaldelse ktr. annullation	150
18.2.2	Tilbagekaldelse af bebyrdende afgørelse	150
18.2.3	Tilbagekaldelse af begunstigende afgørelse	150
18.3	Særligt om ændringer af praksis	151
18.3.1	Skærpelse af praksis	151
18.3.2	Lempelse af praksis	151

Kapitel 19

Folketingets Ombudsmand

19.1	Hjemmel	152
19.2	Kompetence	152
19.3	Procesforudsætninger	153
19.3.1	Klagesager	153
19.3.1.1	Klageberettigelse	153
19.3.1.2	Klagefrist	153
19.3.1.3	Formkrav	153
19.3.1.4	Udnyttelse af administrativ rekurs	153
19.3.2	Egen drift-sager	153
19.3.3	Inspektionssager	153
19.4	Opsættende virkning	154
19.5	Sagens ramme	154
19.6	Bedømmelsesgrundlag	154
19.6.1	Faktum	155
19.6.2	Jus – gældende ret	155
19.6.3	Jus – god forvaltningsskik	155
19.6.3.1	Hensynsfuldhed, høflighed m.v.	155
19.6.3.2	Sagsbehandlingstid	155
19.6.3.3	Udvidelse af forvaltningslovens regler	156
19.7	Reaktionsmuligheder	156
19.8	Prøvelse af ombudsmandens udtalelser	157
19.8.1	Administrativ prøvelse	157
19.8.2	Domstolsprøvelse	157
19.8.2.1	Spørgsmål, som ombudsmanden har afgivet udtalelse om	157
19.8.2.2	Søgsmål mod ombudsmanden	157

Kapitel 20

Kommunaltilsynet

20.1	Hjemmel	158
20.2	Kompetence	158

20.3	Procesforudsætninger	159
20.3.1	Initiativret	159
20.3.2	Initiativpligt	159
20.4	Opsættende virkning	159
20.5	Sagens ramme	159
20.6	Bedømmelsesgrundlag	160
20.7	Reaktionsmuligheder	160
20.7.1	Vejledende udtalelse	160
20.7.2	Annulation	160
20.7.2.1	Hvis beslutningen ikke er bragt til udførelse	161
20.7.2.2	Hvis beslutningen er bragt til udførelse	161
20.7.3	Suspension	161
20.7.4	Tvangsbøde	162
20.7.5	Erstatningsretligt søgsmål	162
20.7.6	Erstatningsretlig bod	163
20.7.7	Anerkendelsessøgsmål	163
20.8	Prøvelse af tilsynets afgørelser	164
20.8.1	Administrativ prøvelse	164
20.8.2	Ombudsmandsprøvelse	164
20.8.3	Domstolsprøvelse	164

Kapitel 21

Domstolsprøvelse

21.1	Hjemmel	165
21.2	Kompetence	165
21.3	Procesforudsætninger	166
21.3.1	Søgsmålsret	166
21.3.2	Søgsmålsfrist	166
21.3.2.1	HR: Ingen søgsmålsfrist	166
21.3.2.2	U: Lovhjemmel	166
21.3.3	Udnyttelse af administrativ rekurs?	167
21.4	Opsættende virkning	167
21.5	Sagens ramme	167
21.5.1	Nova og mellemkommende fakta	167
21.6	Bedømmelsesgrundlag	167
21.6.1	Faktum	168
21.6.2	Jus – gældende ret	168
21.6.2.1	Sagsbehandlingsregler	168
21.6.2.2	Hjemmelsgrundlaget	168
21.7	Reaktionsmuligheder	168
21.7.1	Annulation	169
21.7.2	Ændring	169
21.7.3	Hjemvisning	169
21.7.4	Erstatning	169
21.8	Prøvelse af domstolenes afgørelser	169
21.8.1	Administrativ prøvelse	169
21.8.2	Ombudsmandsprøvelse	169
21.8.3	Domstolsprøvelse	170

Forkortelser	171
Litteratur.....	172
FOB-register.....	173
Domsregister	175
Stikordsregister	176